

Gäller för: Verksamhet Thorax och kardiologi, Verksamhet Medicin Geriatrik och Akutmottagning Östra
Innehållsansvar: Truls Råmunddal, (trura), Sektionschef
Granskad av: Oskar Angerås, (oskan), Överläkare
Godkänd av: Kristofer Skoglund, (krisk3), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-01-09

Giltig till: 2027-04-04

Uppvätskning inför kontrastmedelstillförel vid risk för njurinsufficiens

Syfte

Rutinen syftar till att ge en enhetlig vård samt dokumentation baserad på kunskap, erfarenhet och forskningsresultat. Att systematisera och effektivisera omvårdnadsarbetet och säkerställa patientens vård och omhändertagande på ett optimalt sätt, samt att minska risken att fel och brister uppstår samt att underlätta introduktionen av nya medarbetare.

Bakgrund

Risk för kontrastmedelsinducerad nefropati är ett problem hos patienter med nedsatt njurfunktion vid undersökningar som kräver intravaskulär tillförel av jodhaltiga kontrastmedel. Kontrastnefropati är ett tillstånd med njurfunktionsförsämring (ökning av S-kreatinin > 25 %) 2-3 dagar efter intravaskulär kontrastmedelstillförel.

Riskfaktorer för kontrastnefropati:

Nedsatt njurfunktion, speciellt i kombination med diabetes mellitus, är den enskilt viktigaste riskfaktorn för kontrastnefropati.

Övriga riskfaktorer: Dehydrering, myelom, symptomgivande hjärtsvikt, hypotension, (systoliskt bltr <100mmHg), medicinering med nefrotoxiska medel (NSAID), hög ålder

Upprepad kontrastmedelstillförel inom 72 timmar.

Indikation

Nedanstående gäller för alla patienter med s-kreatinin > 120 $\mu\text{mol/l}$ för män och > 110 $\mu\text{mol/l}$ för kvinnor. Hos patienter med diabetes gäller uppvätskning om kreatinivärdet överstiger övre normalgräns för respektive kön. (>105 för män, >90 för kvinnor).

OBS! Angående hjärtsviktpatienter kontakta ansvarig läkare.

Metodbeskrivning

Dagen före undersökningen S-Kreatinin, S-Na, S-Ca och S-K kontrolleras om inga aktuella värden finns.
Sätt ut diuretika.
Patienten får inte stå på NSAID-preparat.

Undersökningdagen **NaCl 9mg/ml** infusion påbörjas minst 1 timme före undersökningen med **3ml/kg/timme under den första timmen. Därefter sänks dosen till 1ml/kg/timme.**
Infusionen skall pågå 6 timmar efter undersökningen.

Hänsyn måste tas till patienter med hjärtsvikt. Om risk för övervätskning föreligger, kan infusion ges i långsammare takt.

Dagen efter undersökningen S-Kreatinin, S-Na och S-K kontrolleras. Om kreatininstegring föreligger, följ kreatininet.
OBS! Hemodialys har ingen plats i prevention av kontastnefropati.

Ansvar

Medicinskt ansvarig sektionsschef på enheten är tillsammans med vårdenhetschefen på enheten ansvarig för att rutinen är känd och följs. Den sjuksköterska eller läkare som utför arbetsuppgiften är själva ansvariga för att utföra arbetsuppgifterna enligt följande rutin. Verksamhetschefen är ytterst ansvarig för att de rutiner och riktlinjer som verksamheten kräver finns tillgängliga och att verksamheten arbetar enligt SOSFS 2011:9.

Uppföljning, utvärdering och revision

Avvikelse från rutinen ska dokumenteras i patientjournalen och inträffade negativa händelser ska rapporteras avvikelsesystemet Med Control Pro där aktuell linjechef ansvarar för utredning, åtgärd och uppföljning.

Utvärdering och revidering av rutindokumentet ska ske senast två år efter godkännande. Ansvar för revidering har rutinansvarig sjuksköterska tillsammans med vårdenhetschef.

Dokumentation

Redovisande dokument ska hanteras enligt sjukhusets gällande rutiner för arkivering av allmänna handlingar.

Granskare/arbetsgrupp

Truls Råmunddal, Sektionschef Intervention, VO Thorax och Kardiologi, Sahlgrenska
Universitetssjukhuset.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Thorax och kardiologi, Verksamhet Medicin Geriatrik och Akutmottagning Östra

Innehållsansvar: Truls Råmunddal, (trura), Sektionschef

Granskad av: Oskar Angerås, (oskan), Överläkare

Godkänd av: Kristofer Skoglund, (krisk3), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9777-819499373-252

Version: 14.0

Giltig från: 2026-01-09

Giltig till: 2027-04-04